

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S posebnim blagoslovom

Njih Svetosti papeža Leona XIII.,

Njih Prezvzišenosti kneza nadškofa goriškega

in prečastitega generaljnega ministra celega frančiškanskega reda
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,

mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 2. zvezka.

Rimska svetišča, Sveti Peter pri Vatikanu	33.
Življenje in poveljanje svetih gorkumskih marternikov.	
II. pogl. Čednosti sv. Nikolaja. Njegove pridige itd.	39.
III. pogl. Drugi sveti marterniki iz reda sv. Frančiška	43.
Slava Marij na, III. Marija, tolažnica žalostnih	49.
Blaženi Teofilj iz Korte	51.
I. pogl. Rojstvo in mlada leta bl. Teofilja	51.
II. pogl. Bl. Teofilj zapusti svet in stopi v red sv. Frančiška	54.
Duhovni oče	56.
Kratka redovna poročila	60.
Priporočilo v molitev	63.
Zahvala za vslišano molitev	61.

V GORICI.

Hilarijanska tiskarna.
1896.

Pobomkajmo se malo še enkrat!

Te dni smo prejeli od znanega slov. pisatelja v Terstu knjižico z naslovom „OBNARODIMO SE NEKAJ DODATEK RAZPRAVI: „ČUVAJMO SVOJE PRASTARINE“ OBJAVIL M. A. LAMURSKIJ“. Knjižica govori vnovič o stvari, ki jo je pisatelj že večkrat priporočal, stvari, kateri sem. ni tega davno, tudi jaz skušal do živega priti. In res sem mislil za trdno, da je z dotičnimi mojimi spiski tista stvar enkrat za vselej določena in končana. Tudi gospod Lamurskij je imel tiste moje spiske (vsaj Cv. XI. 1, 2, 3.) pred očmi, ko je pisal to knjižico; ali njegovega prepričanja niso omajali. Seveda se o tem ne smem pritoževati, saj njegovi spisi enako niso mojega. Dolžan sem tudi priznati, da omenja moje skromno ime vedno dostojno, celo s hvalo, ki je nisem zaslužil. Ali ko jezikoslovec, ako sem res nekoliko, pa vendar ne morem popolnoma zadovoljen biti s tem, kar g. L. poroča v svoji knjižici o mojem dotičnem dokazovanju. Na str. 22 piše namreč v opazki: „On (o. St.) je dokazoval na podstavi starih bukev, ki so jih pisali v časih, davno minolih, razni možje, da je upravičeno v nas „bomkanje“, ali kakor je on zove „bombardiranje“ isto tako, kakor v Lužiških Srbih, od vseh strani Nemcami obkoljenih. Pozabiti se tu pa vendarle ne sme, da gotovo ni bil izobražen nobeden teh mož na materinjem jeziku in da jim je bila prešla tujsčina v kri in meso še bolj nego vam (namreč dr. Lampetu)“. — Najprej bodi opomnjeno, da tega, kar gospod Lamurskij imenuje „bomkanje“, nisem jaz kerstil za „bombardiranje“, temuč gospod, kateremu so tista moja pisma na platnicah v prvi verstvi bila namenjena. Seveda to ni poseben greh, niti posebna zasluga, omenjam le zastran resnice. Mnogo važniše je to: Na podstavi katerih starih bukev misli gospod L., da bi bil jaz dokazaval tisto reč? Trubarjevih, Pohljnovih, ali morda Kolomonovih? Ne, to ni bilo tako. Dokazoval sem na podstavi Miklošičeve sintakse, ki ni še tolikanj silno stara. Res sem jemal iz nje le zglede, in ti so seveda tudi res iz „starih bukev, ki so jih pisali v časih davno minolih razni možje“ — pa, ali morebiti v zloglasni gorenjščini? Spet ne, temuč v stari slovensščini, bolgarsščini, hervaščini, serbsščini, malorusščini, stari ruščini in stari češčini. In teh mož da ni nobeden bil izobražen „na materinjem jeziku in da jim je bila prešla tujsčina v kri in meso“? Katera tujsčina? Nemščina? Staremu Slovencu, Bolgarju, Hervatu, Serbu, Malorusu, staremu Rusu in staremu Čehu, vsem nemščina? In če so torej vsi ti „bomkali“, stari Slovenec: „ašte budet žito vzel v zajem“, Bolgar: „ako bude mi ušil drehu te“, Hervat: „kada ova prosudil budeš“, Serb: „što bude dal dubrovčanin za konja“, Malorus: „zemlja, kotornju ony budut kupyly“, stari Rus: „ašče budu bogu ugodil i prijal mja budet bog“, stari Čeh: „kolikrat koli zhřešil bude bratr tvoj; uposluchá li tebe, ziskal budeš

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XV. tečaj.

V Gorici, 1896.

II. zvezek.

Rimska svetišča.

P. C. L.

Sveti Peter pri Vatikanu.

Tukaj sva torej, dragi romar; največa in najimenitniša cerkev, ki je na svetu, cerkev svetega Petra stoji pred nama. Kaj ne, že pogled na veličastni prostor pred njo človeku tako rekoč sapo zapre. V resnici je tu najlepši terg na zemlji, dolg 340, širok 140 metrov. V sredi terga stoji visok obelisk, to je iz celega kamena izsekan 4voglata, proti verhu vedno ožji steber s križem na verhu, v katerem je vdelan kosec pravega križa Kristusovega. Obelisk služi tudi za kazalo sončne ure narejene iz raznobarevnega kamena na tlaku terga. Na vsaki strani obeliska proti krajema terga je 14 metrov visok vmetalni vodoskok, ki na vse strani razperšuje mnogo vode.

Pa kaj ne, saj si na podobah ta terg že večkrat videl in se tudi spominjaš, da mora biti nekako plošnjato okrogel. Ob dveh straneh ga namreč obdajajo lepo vpognjene velike in dolge „kolonade“, to je, pokrita, obokana hodišča na troje razdeljana s štiriimi verstami visocih kamenitih stebrov, na katerih slone oboki. Srednje hodišče je tako široko, da bi dva velika vozova prav lahko vstric vozila po njem. Streha teh hodišč je ravna; na nji stoji 162 mogočnih kamenitih kipov raznih svetnikov.

Na tretji, to je vходу na terg nasprotni strani, se vzdiguje torej, kaker se tudi na podobah vidi, prekrasno lice velikanske cerkve sv. Petra se svojo visoko proti sinjemu nebu kipečo, veličastno kupljo. Kaker sveta misel nad potrebe vsakdanjega življenja, tako se vzdiguje ta kuplja nad cerkvenim poslopjem in njegovo nekako posvetno lepoto, pa se niža in zgublja v tej meri kaker prideva cerkvi bliže in njena sprednja stran pred nama više in više raste.

Do cerkve prideva po 21 marmornatih blizu 100 metrov širokih (dolgi) stopnjicah ter stopiva najprej v preddvor, ki je 112 metrov dolg, 71 metrov širok in 13 metrov visok. Na koncih tega preddvora sta dva velika kipa, eden nam kaže Konstantina Velikega, drugi Karola Velikega, oba na konjih v kraljevski opravi; ko častna viteza stražita pred grobom pervaka mej apostolji.

V cerkev pelje petero velikanskih vrat, katerih ena so vedno zaperta. Ta vrata, zadnja na desni strani, se imenujejo „porta santa“, sveta vrata. zato, ker se odpro samo ob času svetega leta, vsakih 25 let; zdaj pa, dokler je Rim v rokah cerkvi sovražnih, se to tudi ob svetem letu ne godi več; leta 1875 na priliko, niso bila odperta. Večinoma so zaperta tudi srednja vrata. Vstopiva torej skozi stranska.

Kak pogled! Prosta in jasna se nama odpre velikanska srednja ladja, in na obeh straneh vidiva skozi visoke oboke v stranski ladji in v kapele, ki se za njima verste. In tako se vse vjema, tako se lepo vse derži eno drugega, da se komaj zavedava velikosti in prostornosti cerkve; mej najmočnejšim zidovjem se nama zdi kaker pod milim božjim nebom; tako jasno, tako svitlo je vse.

Pa krotiva nekoliko svojo radovednost; pojdiva najprej h kapelici presvetega Rešnega Telesa in počastiva na kolenih svojega božjega zveličarja. Na potu k velikemu oltarju pobožno poljubiva nogo bronastega kipa sv. Petra in opraviva svojo pobožnost na grobu apostoljskega pervaka. O, koliko raznih zasebnih potreb mu imava priporočiti! Vender ne pozabiva tudi splošnih potreb svete katoliške cerkve.

Ko sva tako opravila svojo pobožnost, pa že smeja nekoliko vstreči tudi svoji bogoljubni radovednosti. Oglejva malo ta čudni veliki oltar, ki ima tudi svoje posebno ime. Imenuje se *confessio* t. j. spoznavanje ali spričevanje sv. Petra. Tudi v nekaterih drugih rimskih cerkvah se veliki oltar tako imenuje. Taki oltarji

imajo posebne pravice, tako n. pr. v cerkvi sv. Petra to, da sme na njem samo papež maševati, drugi duhovniki le s posebnim privolenjem papeževim.

Okoli tega oltarja gori noč in dan 89 svetilnic; nad njim pa na štirih jako visokih okroglo zvitih stebreh počiva baljdahin ali nebo iz brona in bogato pozlačeno; vse skupaj tako visoko, da dosega najvišje palače v Rimu. Pod oltarjem, kamer peljejo stopnjice od obeh strani, pa je poseben prostor, imenovan kriptā; tu se hrani telo sv. Petra in del telesa sv. Pavla.

Na ploči, ki grob zakriva, stoji dragocena pozlačena posoda, kamer se devljejo za eno noč tako imenovani „paliji“. Palij, pallium, se namreč imenuje kake tri perste široka s črnimi križi pretkana bela volnena vez, kaker se pošilja iz Rima nadškofom in patrijarhom v znamenje njih posebne časti, in ti jo nosijo o večih praznikih in neketerih drugih dneh pri sv. maši nad mašno obleko. Tkanje so te vezi iz volne tistih dveh jagnjet, ki jih vsako leto na svete Neže dan v cerkvi svete Neže zunaj zidov blagoslovijo ter potem sv. očetu papežu darujejo.

Nad konfesijo ali velikim oltarjem sv. Petra se vzdiguje mogočno v višave že prej omenjena kuplja, 132 metrov visoka, 41 metrov široka, od znotraj vsa okrašena z dragimi mozaiki. Ali veš, kaj je to „mozaik“, dragi romar? Mozaiki se imenujejo podobe, ki so sestavljene iz samih majhnih raznobarevnih kamenčkov, tako vmetalno eden zraven drugega vloženih, da so videti od daleč, kakor bi bile slikane z oljnatimi barvami. Na ta način se dajo sestavljati seveda tudi čerke in celi napisi, in tako je v resnici sestavljen napis na spodnjem robu kuplje: „Tu es Petrus et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam; et tibi dabo claves regni coelorum“ — to se pravi: „Ti si Peter in na to skalo bom sezidal svojo cerkev, in tebi bom dal ključne nebeškega kraljestva“. Čerke tega napisa so višnjeve in dva metra velike, pa ako jih od spodaj gledaš in bereš, se ti ne zde večje kaker po en pedanj. Z enakimi čerkami so napisane ob straneh srednje ladje, seveda tudi v latinskem jeziku, te besede: „Simon Janezov, ali me ljubiš bolj ko ti? Simon mu pravi: Gospod, ti veš, da te ljubim. Jezus mu reče: pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce. Simon, imenoval se boš Kefa, kar se pravi: skala. Peter pravi: Ti si Kristus, sin živega Boga. Jezus mu reče: Blagor tebi, Simon“. Kaj je zapisano na prečni

ladji in na štirih velikanskih stebrih, ki nosijo kupljo, ne bova gledala, da se ne zamudiva celo preveč. Ob ravno omenjenih stebrih so v kotanjah kipi sv. Veronike, Helene, Longina in Andreja. Nad njimi so štirje majhini kori, v katerih se hranijo štirje posebno imenitni sveti ostanki, namreč potni pert sv. Veronike, ki ga je po izročilu sama prinesla v Rim, velik kos Jezusovega križa, s ulica, s katero je vojak Longin prebodel Jezusovo telo, in glava sv. aposteljna Andreja.

Pravi romar se ne vstraši vsake težave. Ker sva že pod kupljo sv. Petra, pojdiva pa še nanjo, ne boš se kesal; še le gori boš videl, kako ogromno velika je ta cerkev. Torej najprej na streho. Pa kakšna streha je to!? To je celo mesto, polno majhinių kupelj raznih kapelic, mej njimi hiše delavcev, ki imajo pri cerkvi vedno dosti opravila, in celo vodnjak imajo gori. Od tod greva še le v kupljo. Ta ima znotraj dva hodnika ali galerije, s katerih se vidi dolu v cerkev. Zdela se vidijo ljudje kaker otroci in človeku se zdi kaker ne bi hodili po tleh, temuč kaker bi plaval po zraku. In ko prideva na verh kuplje zunaj, vidiva globoko pod seboj ves obširni Rim s planjavo, na kateri stoji in daleč tam gore, s katerimi je deloma obrobljena ta planjava. Kaj ne, da je to prekrasen pogled in se že spleča, da se človek potruži sem gori. Pa še višje te popeljem, ako ti je ljubo, samo da bova morala eden za drugim plezati po železni lestvici. Kam neki? Prav v jabelko. Kaj ne, to mora biti debelo jabelko, da bova mogla oba noter. Pa nič se ne boj, ke bi jih bilo tudi že 14 ljudij noter, za naju dva bo še prostora, šestnajstero jih namreč lahko stoji ali sedi v svetega Petra cerkve jabelku.

Tako, to je bilo nekaj za razvedrilo. Zdaj pojdiva pa še dolu v cerkev, da še kaj pogledava. Tukaj pa še nisva bila; ali je to druga cerkev ali kali? Ne, temuč to je prečna ladija, ki dela križ z glavno, kaker se to vidi tudi drugod po velikih cerkvah. Desni del te prečne ladje je zlasti imeniten, ker se je tu obhajal l. 1869 veliki vatikanski cerkveni zbor. Na levi strani so pa spovednice, v katerih posebno za to nastavljeni spovedniki v raznih jezikih ob določenih dneh in urah spovedujejo, ali vsaj v spovednici biti morajo, naj si že bo kedo za spovedovanje ali pa nikoger. Jezikov, v katerih se spoveduje, je enajst, mej njimi tudi slavenski. Na vsaki spovednici je napisano, v katerem jeziku se spoveduje. Človeku se zdi, ko bere te napise,

kaker bi mu Jezus klical: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obloženi in jaz vas bom okrepčal.“ Na nekaj posebnega te moram tu opozoriti. Glej tja k spovednici; ravno je neki človek sveto spoved opravil ter gre in na sprednji strani poklekne pred spovednika in ta se ga z dolgo palico na lahko dotakne na glavo. Kaj to pomeni? Vidiš, to prihaja od tod. V starem paganskem Rimu so imeli sužnje. Če se je pa kedo svojega sužnja vsmilil in mu hotel dati prostost, ga je peljal pred sodnika in tam se ga je s palico doteknil; to je bilo znamenje, da je odslej prost. Tako tudi spovednik naznanja, ko se s palico dotakne spovedanca, da je oproščen duhovne sužnosti, sužnosti greha. Dobivajo se pa pri tem tudi posebni odpustki.

Na koncu dolge ladje, ki se razteza od konfesije nadalje, je oltar, ki ga imenujejo „glavna tribuna“. Ta oltar je posvečen devici Mariji in vsem svetim papežem. Nad njim se vidijo v velikanskih bronastih kipih podobe štirih svetih cerkvenih očetov: Avgušтина, Ambroža, Atanazija in Krizostoma, ki nosijo katedro to je stol sv. Petra. Ta stol je bronast, ali vdelan je v vanj pravi stol sv. Petra, ki je lesen z olepšavami iz pozlačenega bronu in slonove kosti. Na njem je sedel sv. Peter, ko je v Rimu oznanjeval sv. evangelij. Najberž mu ga je dal rimski starašina Pudens, pri katerem je stanoval, in je bil prvotno tako imenovan kuruljski stol, kakeršnega so imeli pravico imeti v starem Rimu le višji oblastniki. Nad stolom se vidi v prezoru podoba sv. Duha, kar je jako primerno, ker pomeni, da papeža, ko kaj izreče ko učitelj vse svete cerkve o veri in dobrih navadah, ali kaker se navadno pravi, ko govori s katedre, tedaj ga sv. Duh vodi, da se ne more zmotiti.

Pojdiva zdaj nazaj po glavni ladji. Ob zadnjem stebru proti velikemu oltarju vidimo iz bronu vlitu podobo sv. Petra iz petega stoletja. Temu kipu je navada nogo poljubiti, od česar je tudi že močno vglajena. Za vselej, keder kedo to stori, je podeljenih 50 dni odpustka. — V srednji in prečni ladji stojе v dolbinah ali nišah tudi kipi raznih redovnih ustanoviteljev, med njimi ima seveda tudi sv. Frančišek svoje častno mesto.

Če hočeva ogledati še razne kapele in oltarje, ki so yversteni po stranskih ladjah, najbolje začneva pri svetih vratih v desni ladji. Tu je prva kapela žalostne matere božje, ki v marmornati podobi derži mertvega Kristusa v naročju. Iz te kapele se vidi na desno v neki z garterci zaperti stranski kapelici ste-

ber iz tempeljna v Jeruzalemu. Sporočilo terdi, da se je na ta steber naslanjal Jezus, ko je tam pridigal. Na levi strani je pa stranska kapelica sv. Jožefa, kjer se hrani zaklad svetih ostan-
kov te cerkve. Na dalje gremo mej velikanskimi grobnimi spo-
miniki. Vsaka kapela ima svojo kupljo z lepimi mozaiki. Tudi
vse oltarne podobe so tako narejene. Mimo kapele sv. Sebastijana
prideva h kapeli presv. Rešnjega telesa. Tabernakelj je iz po-
zlačenega bronu okroglemu tempeljniu podoben.

Nadalje ti le na kratko imenujem oltar sv. Mavricija, sv.
Hijeronima, kapelo device Marije Matere pribežališča, oltar sv.
Bazilija. V desnem delu prečne ladje je glavni oltar sv. Procesa
in Martinijana, na desni oltar sv. Večeslava, na levi sv. Erazma.
Nadalje oltar čolnička (navicella), zraven njega zadnja kapela
na desni strani posvečena sv. Mihaelu arhangelju. V nji je oltar
sv. Petronile in Tabitin oltar, katerega podoba kaže, kako je
sv. Peter mrtvo Tabito k življenju obudil.

V drugi stranski ladji vidiva najprej oltar „hromega“, ki
nas spominja na čudež, s katerim sta sv. Peter in Janez hro-
mega ozdravila. Precej zraven je kapela imenovana „Gospe na
stebri“ (Madonna della Colona), tako imenovana, ker je stara
podoba, ki se tu časti, slikana na marmorat steber. Na desno
stoji oltar sv. Leona I., dalje oltar, ki kaže, kako je sveti Peter
z molitvijo premagal Simona čarovnika.

Zdaj sva na levi strani prečne ladje sè zgoraj omenjenimi
spovednicami. Tu vidiš na desni oltar sv. Tomaža, na sredi oltar
križanja sv. Petra, na levi oltar sv. Frančiška Serafinskega.
Sv. oče Frančišek je večkrat v Rimu bil in tam rad hodil v
cerkev sv. Petra. Tukaj je nekedaj, ko je še čednišo obleko
nosil, to obleko zamenjal z beračevo, ki je sedel mej drugimi
pred cerkvijo ter je potem sam mej berači miloščine prosil. Neki
drugikrat sta se mu v tej cerkvi prikazala sv. apostolja Peter
in Pavel. Kaj ne, dragi romar, pri tem altarju se pač spodobi,
da tudi nekoliko poklekneva, ter sama sebe in vse ude raznih
redov frančiškanskih pobožno priporočiva sv. očetu Frančišku.

Nadalje grede prideva k altarju, ki ima nekako čudno ime,
namreč oltar laži, ne kaker bi se tu laž poveličevala, temuč
ker nam oltarna podoba kaže kazen, ki je zadela Ananija in
Safiro, ko sta hotela sv. Petra nalagati, da sta mu prinesla ves
denar, kar sta ga dobila za njivo, ki sta jo prodala. — Dalje
imava oltar sv. Gregorja Velikega. Tu vidiva naslikan tisti

čudež, o katerem sem ti povedal gori, ko sem govoril o koloseju. Zraven je oltar Kristusovega spremenjenja na gori Tabor, oltar Marijinega darovanja, in naposled kapela s kerstnim kamenom, kjer vidiš podobe: kerst Jezusov, kerst Kornelija in kerst sv. Procesa in Martinijana.

Hvala Bogu! tako boš najberž rekel zdaj, ko sva zopet pri vratih, zdaj je pa že dovolj tega gledanja, saj mi je že glava polna in zmešana in trudna, da ne morem več kaj. Rad verjamem, meni je že tudi zadosti ali vender se ozriva še tu le dol po tlaku v glavni ladji. Tu je zaznamenan obseg vseh večih cerkev na svetu, katerih pa nobena ne doseže cerkve sv. Petra. Velika cerkev v Kolinu ima 6166 kv. metrov, sv. Sofija v Carjem gradu 6890, sv. Pavel v Londonu 7875, glavna cerkev v Milanu 8406 kvadratnih metrov, sv. Peter v Rimu pa ima 15.160 kv. m. Primerjaj zdaj domačo farno cerkev s temi velikani in pomisli, kolikokrat bi jo lahko postavil v cerkev sv. Petra, potem si boš mogel nekoliko misliti, kako velika je.

Kaj pa je to? Odkod ta daljni odmev nekakega bučanja, od kod prihajajo ti glasovi? To je orgljanje in petje, ki se sliši iz stranske kapele v levi ladji, kjer počiva truplo sv. Janeza Zlatousti. Ravno imajo tam korarji slovesno sveto mašo. Poslušajva nekoliko lepo petje ter skleniva s to pobožnostjo obiskanje prvega svetišča rimskega.

Življenje in povečanje svetih gorkumskih marternikov.

(P. A. M.)

II. Poglavlje.

Čednosti sv. Nikolaja. — Njegove pridige. —
Dvojno marterništvo.

Še marisikaj družega spričuje pravo pobožnost, modrost in čudovito stanovitnost zvestega služabnika božjega sv. Nikolaja. Ako je rekel, da hoče kaj storiti n. pr. brati, pisati, kam popotovati ali kaj enacega, je vedno pristavil: „v čast božjo“, kaker nas uči tudi sv. apostelj Pavel, ki pravi: „Vse storite v čast božjo“. Ako je moral svojim sobratom kot njih predstojnik kaj zapovedati, je navadno le prosil, čeravno bi bil smel vkazovati;

vsakikrat pa je pristavil besede: „iz ljubezni“, ker je gotovo mislil na nauk sv. aposteljna: „Vse, kar storite, naj se zgodi iz ljubezni.“ (1. Kor. 16.) Mesto iz sv. evangelija: „K njemu je pristopila žena, ki je imela alabastrovo puščico dragega mazila, in ga je izlila na njegovo glavo“ (Mat. 26. 7), je on razlagal tako, da se morajo obračati vsa naša dobra dela na Kristusa, kot glavo, začetnika in delivca vsega dobrega; nobena kapljica nam ne sme ostati, da bi je njemu ne posvetili. Ako je komu kaj svetoval, ga je pred vsem opominjal, naj se varuje Boga razžaliti. V dvojljivih in težavnih zadevah se je prav posebno kazala njegova velika modrost in razsodnost.

Ko sta njegova dva brata odpadla od katoliške vere, se je na vso moč trudil, z besedo in s pismi ju podučiti in iztergati iz krivoverške zmote. Svojega namena sicer ni dosegel, zakaj brez milosti božje se nihče ne spreoberne, vender pri Bogu on ni zgubil plačila za svojo dobro voljo in veliki trud. Ko sta bila dva krivoverca k smerti obsojena, je on goreče in kleče prosil sodnike, naj jih puste pri življenju, ker sta se spreobrnila.

Ko je bil izvoljen za samostanskega predstojnika, si je z veliko stanovitnostjo neprenehoma prizadeval napraviti v svojem samostanu najlepši red. Neketeri sobratje so mu nasprotovali in nobeden od teh ni z njim skupaj deležen postal marterniške krone. Kar je za dobro spoznal, je tudi ispeljal. Z nevpogljivo odločnostjo je odpravil vse neprimerne navade, ki so se bile s časom vtihotapile v samostan. Ta njegova odločnost je bila dobro znana Petru Montanu, svetemu in zelo učenemu možu, ki je bil večkrat njegov gvardijan in zato je večkrat rekel, da je imel p. Nikolaja vedno sposobnega za marternika. To malo naj zadostuje, da spoznamo, kako sveto je bilo njegovo življenje in vredno marterniške krone.

Ko se je pričela približevati nevilhta preganjanja, je dvakrat silno ginljivo in učeno pridigoval ljudstvu. To ste bile njegove dve zadnji pridigi. Pervo je imel v nedeljo mej osmino praznika presvetega Rešnjega Telesa. Temeljito, prepričevalno in goreče je govoril o resnični pričujočnosti telesa in kervi Kristusove v Najsvetjšem zakramentu. Dokazal je, da se morajo razumeti besede Kristusove: „To je moje telo; to je moja kri,“ v pravem pomenu, ne pa kaker hočejo krivoverci v prenesenem; ob enem je pa popisal nezapopadljivo ljubezen Zveličarjevo do nas, ki ga je nagnila, da hoče tudi po svojem vnebohodu zakrit v podobe kruha in vina do konca časov pri nas ostati, da se najtesneje z nami združi. S pre-

lepimi besedami sv. Janeza Krizostoma, o goreči ljubezni Gospodovi do nas, je sklenil svoj govor.

Ne dolgo potem je imel svojo zadnjo pridigo o stanovitnosti v katoliški veri in njenem spoznavanju. Povedal je, da kristijan ne sme zatajiti svoje vere na noben način, iz nobenih ozirov, ke bi se mu tudi žugalo z najgrozovitišimi martrami in se smertjo; temuč vsaki, ki se noče vekomaj pogubiti, mora, vprašan po svoji veri, spoznati jo in pričati serčno in očitno, brez prideržka in hinavščine. Zakaj Gospod je rekel v sv. evangeliju: „Kedor koli bo tedaj mene spoznal pred ljudmi, njega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih“ (Mat. 10, 29). Te nauke, katere je s toliko gorečnostjo ljudstvu oznanjeval, je pozneje, kaker smo slišali, z djanjem poteril. To malo, kar smo povedali iz življenja p. Nikolaja, menimo da vže dovolj spričuje njegovo veliko stanovitnost v veri, njegovo odločnost in skerb za vse dobro in njegovo veliko bratovsko ljubezen.

Gerda navada hudobnih ljudi je, krivo soditi in na slabo stran obračati vse, kar dobrega in hvalevrednega vidijo na ljudeh, ketere sovražijo. Tako tudi ni manjkalo ljudi, ki so prav gerdo presojali in černili neomahljivo odločnost in stanovitnost, katero je kazal ta sv. marternik, tako proti svojim sobratom, kaker v strašnih martrah in v smerti. Njegovo stanovitno zvestobo so imenovali ošabnost, njegovo odločnost termo in svojeglavnost. Velika ošabnost je bila to, so govorili, da se zavoljo svoje, kaker so menili, nepremišljene in nespametne obljube, katero je dal svojim sobratom, samega sebe ni hotel rešiti iz nevarnosti, ko vender ni mogel rešiti svojih tovarišev. Termoglavnost je bila, da se z nobeno silo, z nobenim prigovarjanjem ni dal odverniti od papistovske vere, kaker so imenovali pravo katoliško vero. Tako se iz naj lepših čednosti napravi hudobija, početje, katero je obsodil prerok z besedami: „Gorje vam, kateri imenujete dobro hudo, hudo pa dobro“ (Izai. 5, 20).

Drugi so grajali njegovo priprostost in se norčevali iz nje. Po njih mnenju bi bil on moral zavoljo svojih tovarišev nekoliko bolj skrivati svoje versko prepričanje, ali vsaj drugim to priporočiti in sprejeti ponujano prostost, posebno ker bi bil to za se lahko storil brez greha zoper sv. vero. V resnici pa je on s tem razodel le svojo sveto golobjo priprostost, ki nikaker ni izključila od Gospoda zapovedane kačje zvitosti. Zakaj prava modrost, za katero nam stavi naš Zveličar Jezus Kristus kačo v zgled, obstoji v tem, da

mi, kaker kača, varujemo glavo, preden izročimo celo drugo telo. Ako je potrebno, se mi ne smemo nič pomišljati, vse zgubiti, da, prostovoljno darovati, da le dosežemo in ohranimo ono, kar je največje, da edino dobro. Toda modrost tega sveta ne pozna te keršanske, svete in v očeh božjih edino prave modrosti, temuč jo ko neumnost zasmehuje.

Taki ljudje ne pomislijo, da se svojo krivo sodbo ne vzamejo dolžne časti le milijonom marternikov, temuč tudi glavi vseh marternikov, Gospodu našemu Jezusu Kristusu.

Ali naj nas odvernejo taki vgovori, da bi ne imenovali p. Nikolaja marternika? Gotovo ne; temuč on si je pridobil dvojno marterniško krono, ker je dvakral preterpel smertne bolečine iz dvojnega vzroka. Dvakrat je bil obešen, dvakrat je preterpel strah in smertne težave; v Gorkumu je nekoliko predokusil, kaj je smert in v Brili jo je v resnici preterpel. Pervikrat ga je božja volja čudovito ohranila, da je mogel spodbujati svoje tovariše v nevarnem boju, sebi pa krono podvojiti. Tudi je moral terpeti iz dvojnega vzroka in tudi v tej zadevi postati dvakrat marternik.

Zvestoba do Boga in sv. vere je bila pri njemu in pri drugih vzrok smerti; zvestoba do sobratov je bila pa le njemu lasten vzrok. S preserčno ljubeznijo ž njimi združen, ni hotel na noben način v smerti zapustiti tistih, ketere je ljubil v življenju, po zgledu Kristusovem „ker je ljubil svoje, ki so bili na svetu, jih je do konca ljubil“ (Jan. 13, 1). Da, ne samo se svojimi brati, temuč tudi za svoje brate je on, po zgledu Kristusovem, daroval svoje življenje. Saj jih ravno zavoljo tega ni hotel zapustiti, da bi ne podlegli napadom volkov, ko bi bili brez pastirja. Torej vera in ljubezen ga je peljala v smert; vera — zakaj te ni smel zatajiti in tako samega sebe pogubiti; ljubezen — zakaj ke bi bil le samega sebe ljubil, le za se skerbil, bi se bili lahko pogubili oni, kterih duše je Bog njemu izročil.

Pa, čemu bi še mi pričali, ko celo naši nasprotniki spričujejo čast njegovega marterništva? Zakaj tisti, kterim je vse to dobro znano, enoglasno spričujejo, govorim ž njih besedami, da je bil on najterdovratniši zagovornik svojega mišljenja, to se pravi: on je bil najstanovitniši spoznavavec prave vere; zakaj njega ni vodila termoglavnost temuč odločna stanovitnost, da je do zadnjega dihljeja zvest ostal resnici.

Sicer je pa ta vgovor ravno tišči, ki so ga delali tudi vsi prešnji sovražniki kerščanstva marternikom sploh. Tudi oni so

imenovali zvesto stanovitnost in spoznavanje vere sè sramotnim imenom „nevpoqljiva terma“. In ako sovražniki našega marternika, P. Nikolaja, vgovarjajo, da on ni vmerl zaradi spoznavanja sv. vere, temuè le za to, ker se ni hotel odpovedati papežu, kažejo oni nedvoqljivo s tem le v svojo sramoto in v večo èast marternika, da se je on v resnici boril in vmerl za katoliško vero, ki v rimskem škofu spozna edinega in najvišjega namestnika Kristusovega na zemlji.

P Nikolaj je preterpel marterniško smert, ko še ni bil dokonèal svojega 38. leta; rojen je bil namreè 29. avgusta l. 1534. Od njega imam dobro zadeto sliko sè sledeèim napisom:

Koga paè, vprašaš, pomeni ta nova podoba?

Novi marternik je, Nikolaj Pik mu je ime.

Gorkum ga je rodil; Franèiška vodilo mu je prineslo

Èednosti lepši blišè in krono lepo.

Zveden vodnik v samostanu je vodil sobrate,

In v marterništvo je šel pred njimi naprej.

Vmirajoè je posvetil to, kar v življenju je delal pobožno;

Ves pripravljen v dar izroèi se vsega Gospodu.

Zasramovanja in kletve krivoverskega spaèenega ljudstva

Vdano premaga, imenu zvest, moèni junak.

Dvakrat peljan v smert, ostane zvest Gospodu in bratom,

Vzrok, da ga kiti dvojna paljma in krona!

V veliko èast si štejem, da me veže s tem sv. marternikom dvojna vez sorodništva in prijateljstva. Po kervi je bil moj stric ali v Bogu mi je bil naklonjen bolj kot z bratovsko ljubeznijo. Njegova vplivna beseda je tudi veliko pripomogla, da so mi stariši dovolili obiskovati šolo. To sprièujejo mnogotera pisma, ki mi jih je pisal in ketere spoštljivo hranim ko velik zaklad. O, da bi mogel s tem popisom njegovega marterništva, vsaj nekoliko poverniti njegove velike dobrote in zasluge za me! Ako se mi to ni posreèilo, sem vender z najnatanènišo zvestobo in pripravljenim srcem storil to delo, da se vedno ohrani njegov spomin mej ljudmi.

III. Poglavlje.

Drugi sveti marterniki iz reda sv. Franèiška.

Jeronim, vikar franèiškanskega samostana v Gorkumu, je bil rojen okolu l. 1522 v mestu Vert v grofiji Horn. V svoji goreèi pobožnosti je romal v sv. deželo in dlje èasa preživel v samo-

stanu svojega reda v Jeruzalemu. Zavoljo tega je dobil ime „jeruzalemski romar“. Naj natančuiše je spolnjeval vodila samostanskega življenja. Posebno velika in hitra je bila njegova pokorščina. Nemudoma je bil pripravljen spolniti vsako povelje svojih predstojnikov, najbolj pa je bil vesel, ako se mu je vkazalo kaj storiti v dušno zveličanje bližnjega. S čisto in nevtrudljivo gorečnostjo si je na vso moč prizadeval vsem koristiti v večno zveličanje.

Zato pa je bil tudi povsod močno priljubljen. Vsaki kraj, kamer ga je poslala pokorščina, mu je bil, kaker je rekel „paradiž“ in sicer najprijetniši, tako je bil vdan volji predstojnikov. Njemu se je pripisoval poseben dar pomagati onim, ki so terpeli hude skušnjave od hudobnega duha. Ves je gorel za vero in pravico tako, da tudi imenitnim osebam ni prizanašal, keder je opazil, da so se pregrešile zoper občni blager. En zgled te verste hočem povedati, ki se je zgodil malo poprej ko se je pričela zadnja vstaja. Ko je spoznal, koliko škodujejo veri in domovini novi davki, ki jih je naložil vojvoda Aljba, je bil silno žalosten in je očitno na pridržnici izrazil svojo nejevoljo. Rekel je, da zdaj ni nobenemu nič mari braniti sv. vero; krivovercem se daje prostost in nihče se ne briga zato, da oni sami sebe in druge spravljajo v pogubo; postave se ne zveršujejo; sodba zavoljo vere spi. Krivoverstvo se slobodno širi in šopiri; vse išče le to svoje, ne pa to, kar je Kristusovega. Lahko bi bil še kaj več povedal, kaker sem jaz sam slišal še veliko ostrejšje besede iz ust enega družega učenega in pobožnega moža, ki je večkrat ponavljal ljudstvu, besede, ki jih je govoril prerok Samuelj kralju Savlju: „Gospod te je poslal na pot, ter je rekel: Pojdi in pobij grešnike, Amalečane, in vojskuj se zoper nje do njih pokončanja. Zakaj tedaj nisi poslušal glasu Gospodovega, temuč si se obrnil v rop, in hudo storil v očeh Gospodovih?“ (1. buk. kralj. 15, 18—19).

Vender pa je bil p. Jeronim drugače mož nenavadna dobrotljivosti, prizanesljivosti in priprostosti, kaker sem se sam prepričal, ker sem pogosto ž njim občeval. Govoriti je znal bodisi zasebno ali na pridržnici tako ljubeznjivo, da je, kaker David sè svojo harfo, pomiril in potolažil ljudi, naj so bili še tako razburjenega in terdega serca. Slišali smo vže, kako serčno je ves čas prenašal preganjanje, kako krepko je pričal sv. katoliško vero, s koliko odločnostjo je stopil nasproti svojim so-

vražnikom. Ves čas, kar je bil v ječi, ni nehal noč in dan svoje brate opominjati in spodbujati, naj stanovitni do konca ostanejo v boji za resnico. Okolu 50 let je bil star, ko je končal življenje s častitljivo marterniško smertjo.

Teodorik ali Teodor van Emden, pobožen in učen mož; je bil rojen v Amersfortu, precej velikem mestu v utrehtskem okraju, iz dobre in katoliški veri zvesto vdane družine, ki je bila tako velika, da ga je skoraj sto ljudi razne starosti in obojega spola imenovalo strica. Njegovi ljudje so mu hoteli preskerbeti kako dobro službo z velikimi dohodki, da bi mogel prijetno in dobro živeti, toda on se je temu vstavil. Ko so mu v neki opatiji obetali visoke časti, ako v njej obljubi samostansko življenje, je on odbil to vablivo ponudbo, ker je rajše hotel vbog slediti vbogega Zveličarja. Ker je v sv. Frančišku spoznal izvrstnega vodnika za tako življenje, se je odločil, stopiti v red tega svetnika. Vedno je ljubil in natančno živel po prvotnem, ostrem samostanskem vodilu, kaker ga je bil našel ko mlad mož pri svojem vstopu v red. V gorkumskem samostanu je bil dušni vodnik Bogu posvečenih devic tretjerednic sv. Frančiška, ki so živele v samostanu sv. Neže. Mej tem ko je on goreče in Bogu dopadljivo opravljal to svojo službo, ga je poklical Bog z njegovimi sobraty k marterniški kroni. Vmerl je kot starček.

Nikazij, sin Janeza Adrijana je bil iz Heze, vasi, ki je poprej spadala v litiško škofijo; od te vasi je dobil priimek Hezij. Ta priimek so po tem kraju dobili še mnogi drugi zelo učeni in pobožni možje, ki so bili skoraj vsi iz ene in iste družine. Omeniti moram pred vsem strica našega Nikazija, Teodorika Hezija, ki je bil prej v Rimu kapelan papeža Hadrijana VI., pozneje je pa v veliki časti živel v Litihu.

Nikazij je bil zelo pobožen mož, ki se je na vso moč trudil za pravo redovniško popolnost. Silno je bil zveden v bogoslovskih vednostih posebno z ono znanostjo, ki se peča s premišljevanjem in preiskavanjem skrivnostnega pomena sv. pisma. To je bil vzrok, da so bile njegove pridige za priprosto ljudstvo nekoliko previsoke in težko umljive, kaker se more razviditi iz njegovih spisov, ki jih je zapustil. Preden je bil sprejel redovno obleko, je obiskoval nekoliko časa akademijo v Levenu. Ko je bil te šole doveršil, se je učil bogoslovja v tako imenovanem papeževem kolegiju Hadrijana VI. Vže takrat je bil in pozneje je vedno

ostal ljubljeneec imenitnega učenika bogoslovja Martina Ritovija, poznejšega tako slavnega škofa ipernskega v Flandriji.

Vedno je prebiral sv. pismo, katero je skoraj celo vedel na pamet.

Vse psaljme je natančno po besedah znal iz glave, ravno tako vse knjige nove zaveze, posebno apostolska pisma. Poseben dar je imel, dajati v težavah dober svet in tolažiti v nesrečah. Pri tem pa je dajal redek in lep zgled, da ni nič za se iskal in tudi najmanjšega daru ne sprejel, ko bi bil to lahko storil brez vsacega pohujšanja. Sveti mož je hotel s tem posnemati apostelja, ki piše svojim ljubim vernim kristjanom: „Glejte, vže v tretjič sem pripravljen k vam priti, in vam ne bom nadležen. Ne iščem namreč, kar je vašega, ampak vas“. (II. Kor. 12, 14). Kolikerkrat je dal komu kak svet, je navadno navedel, v potterjenje svojega mnenja, kako mesto iz sv. pisma, ali svetih očetov, ali pa je povedal kak zgled iz življenja svetnikov. Zelo pa je bil previden, ako so ga prosili za svet ljudje, katerih on ni bil spovednik; vselej jih je poprej poslal k njih navadnemu spovedniku. Vedel je namreč, da mora tisti, ki hoče komu dobro svetovati v dušnih zadevah, dobro poznati njegov dušni stan. Da bi čas dobro in za bližnjega koristno porabil, je prestavil mnogo pobožnih spisov iz latinskega jezika v holandski. Prepisal jih je sam in razdelil mej osebe obojega spola, katerim je bil dušni vodnik.

On je imel eno teto, Lucija po imenu, ki je bila v mladosti trdna in zdrava, v poznejših letih so ji pa vsi udje oterpneli, da se sama ni mogla prav nič premkniti in so jo morali drugi posajati na stol. Nikazij je močno spoštoval to Bogu dopadljivo dušoter jo vsako leto obiskal, ljubeznjivo tolažil in k poterpežljivosti spodbujal.

Ko se je bila prva vstaja hezovska v Belgiji plegla, ko se je zdelo, da je vže popolnoma sterta moč nasprotne stranke in sokatoličani živeli v lepem miru in prostosti, je Nikazij naprej povedal, da bo v kratkem izbruhnilo še veliko hujše preganjanje, tako da se bodo morali katoličani skrivati po gozdih in berlogih. Kedor ga je slišal tako govoriti, mu ni verjel in ni dosti manjkalo, da se mu ljudje niso smejali; toda kmalu so se vresničile njegove besede in tudi najbolj neverni so spoznali, kako prav je govoril.

Ko se je, bodisi zarad zadolženja ljudstva ali zarad zani-kernosti postavne oblasti, strup krivoverstva vedno bolj širil, ter-

pljenje in nevarnosti katoličanov od dne množile, se naš marternik temu kar nič ni čudil niti se kaj vstrašil. Saj je to nesrečo naprej videl, gotovo razsvetljen od sv. Duha in zaradi tega je tolažil sebe in svoje, da je to volja božja. Celi čas svojega jetništva je kazal, kaker smo slišali, največi mir in veselje serca, vedno je molil in ljubeznjivo skerbel za svoje slabejše sobrate, da bi ne odpadli. Bil je nekako 50 let star, ko je šel v nebesa po častiljivi marterniški smerti.

Vilehad ali skerčeno Viljhad z Danskega je presegel vse svoje tovariše po starosti, ker je bil vže skoraj 90 let star. Bil je visoke postave pa tako suhega obraza in telesa, kaker bi bil iz same kože in kosti. V nekem samostanu svoje domovine je obljubil vodilo sv. Frančiška; ko so pa krivoverci pričeli preganjati katoličane, posebno pa redovnike, je bil prisiljen bežati ter je šel v sosedno Holandsko. Po božji previdnosti se je zgodilo, da ga ta beg ni oropal marterniške krone, temuč jo le za nekaj časa odložil. Frančiškanski samostan v Gorkumu je sprejel begajočega brata ter ga hranil ves čas. Odlikoval se je z veliko priprostostjo, čistostjo in molčečnostjo in te čednosti so ga storile ljubega Bogu in ljudem. Hitro se je navadil holandskega jezika in potem je nevtrudljivo delal v spovednici.

Zavoljo njegovega pobožnega življenja je bila njegova spovednica vedno oblegana od pobožnih kristijanov. Po zgledu Kristusovem in apostelnov je molil brez prenehanja. Ko se je približevalo preganjaje katoliške cerkve in so ga ljudje prosili, naj prosi Boga za mir sv. cerkvi, je odgovoril, da dela to vže noč in dan. Vsaki, ki ga je poznal, mu je rad verjel. Zakaj tudi pozneje v ječi je bil vedno vtopljen v pobožno molitev. On in pa Nikazij sta skoraj vedno klečala in molila, pri tem pa sta bila tako goreča in tako mirnega in vedrega obraza, da se je zdelo, ona dva nista v ječi temuč pri veseli gostiji. Le smert je končala njegovo molitev in ga peljala v ono življenje, kjer naj bi vekomaj vžival sad svoje molitve in plačilo svojega terpljenja.

Gotfrid Mervelan, rojen l. 1512 v Melveren, je bil zakristan in spovednik. On je prav pridno tiskal in slikal podobe Kristusa in svetnikov, ketere so potem bratje delili mej pobožne katoličane.

Anton je bil, kaker Jeronim rojen v mestu Vert. On je bil goreč oznanjevalec božje besede. Hodil je od vasi do vasi, povsod sejal mej dobrim kmetiškim ljudstvom seme božje besede

in nabiral miloščinjo za svoje sobrate. Čeravno je bilo njegovo življenje jako trudapolno, je bil vendar vedno vesel. V svoji zadnji pridigi je goreče opominjal poslušalce k molitvi ter jim nekako tako rekel: Ako kedaj, je sedanji čas molitev čez vse potrebna; meč je vže zavihten nad glavo, sekira je drevesu vže nastavljena na korenino. S tem je naznanil, kaker bi mu bil Bog razodel, bližnje preganjanje sv. cerkve.

Neki drugi Anton iz Hornarja vasi blizu Gorkuma je bil sicer sin vbožnih kmetiških starišev, ki so pa zavoljo svoje pravičnosti, poštenosti in zvestobe do sv. vere, bili vredni imeti sina marternika. Anton je veliko dobrega storil sè svojimi pridigami, posebno ker se je njegovo življenje popolnoma vjemalo z nauki, ketere je učil.

Frančišek Rodij ali van Roje iz Briselja je bil poklican od Kristusa k marterniški kroni v cvetu mladosti, ko je bil ravno kar posvečen v mašnika. Dve leti pred smertjo se je pričel z veliko gorečnostjo učiti sv. pisma. Z velikim vspehom je oznanjeval božjo besedo. Toda Bog ga je poklical v družbo svojih svetnikov.

Peter Askanijski ali van Ashe, je bil rojen v precej velikem tergu tega imena na Brabantskem. On je bil v redu lajik ter je zvesto in pridno opravljal sebi izročeno delo.

Kornelij iz mesteca Vik pri Utrehtu je bil tudi lajik v redu. On je bil dober, priprost in jako pokoren mož. Ko je bil še v samostanu v Hertogenbosku, ga je enkrat gvardijan k sebi poklical ter mu rekel: „Kornelij, ti moraš iti v Utreht.“ Berž je bil pripravljen ter šel na pot, ne da bi bil poprej vprašal, kaj botamkaj delal. Ko je prišel v Utreht in ga je gvardijan tamošnjega samostana vprašal, čemu je prišel, je odgovoril, da mu je njegov gvardijan zapovedal iti v Utreht. Oni je občudoval priprosto pokorščino brata ter mu rekel, naj se verne k svojemu gvardijanu, ga vpraša in potem naznani, kaj bi rad.

S tem smo končali versto marternikov iz frančiškanskega reda.

Slava Marijina.

(P. L. H.)

III. Marija, tolažnica žalostnih.

Po vsej pravici se primerja naše življenje viharji vožnji po morju; naša duša je zaperta v telesu kaker v trohljivem čolnu, zmirom je v nevarnosti, da bi se pogreznila v globočino pogube, ker skušnjave notranje, skušnjave unanje butajo vanjo, kaker valovi v barko. V tej nevarnosti, ker je um otemnjen po grehu, volja oslABLJENA, strasti gonijo dušo gori in doli, semtertje — v tej nevarnosti, v tej temoti je treba človeku zanesljive svitlobe, modrega vodnika, da ne omaga v malosercnosti, ne opeša v strašljivosti, da se ne pugubi. Ta svitloba, ki razsvitluje temo, ta vodnik, ki vodi po pravi poti v nebeški raj, ta zvezda je Marija, ljubeznjiva mati kristijanov. Na to zvezdo nam kaže, na to zvezdo nas opozarja sv. Bernard, rekoč: „O kristijan! bodi si kedorkoli, ako te na morju časnega življenja premetavajo valovi in viharji semtertja, da ne najdeš varnega zavetja nikjer, glej na morsko zvezdo Marijo!

Ako nastane piš skušnjav, ako si naletel na kleč, glej na morsko zvezdo, kliči Marija na pomoč. Ako te premetava vihar ošabnosti, častilakomnosti, obrekovanja, somničenja, glej na zvezdo, kliči Marijo. Ako huda jeza, lakomnost, nasladnost mesa butajo ob čolnič tvojega duha, glej na Marijo, kliči Marijo. Ako te plaši velikost in gnjusoba grehov, če te terpinči glas vesti, če te pretresa strah pred sodbo, da, celo na stermem bregu obupanja — misli na Marijo. Da, v vsaki nevarnosti, v vsaki britkosti, v vsaki dvojljivosti — misli na Marijo, kliči Marijo. To sveto ime naj nigdar ne odstopi od tvojih ust, nigdar ne izgine iz tvojega serca; da pa boš skusil njeno pomoč, imej ž njo prav prijazno občevanje, zaupljiv obhod, nigdar ne odstopaj od pota njenih čednosti. Ako hodiš za njo, ostaneš na pravem potu; če moliš, ne boš obupal; če misliš na njo, se ne boš motil; če te ona derži, ne boš padel; če te ona varuje, se ne boš bal; če te ona vodi, ne boš opešal; če ti je ona nagnjena, prišel boš varno in srčno do svojega na-

mena; in prepričal se boš, kako resnično pomeni ime device Marije — Morska zvezda.*)

Kako je to po pravici govoril sv. Bernard, to je skusil pozneje cerkveni učenik, sv. Frančišek Saleški. Po božjem dopuščanju je prišla čezenj. tega gorečega častilca Marijinega, huda skušnjava napadla ga je nepopisna otožnost in obupnost. Mislil si je, da ne more biti zveličan. In ta huda, črna misel ga goni in preganja noč in dan; skoraj do obupanja bi ga bila kmalu pripravila. Tudi njegovo telesno zdravje je jelo pešati; sploh so mislili, da pade v sušico. Kar je bilo naj hujše, je bilo to, da si otožni mladenič ni upal nobenemu človeku razodeti svojega dušnega stanja. — Kar mu pride na misel, naj se odpravi v cerkev, kjer je obljubil Bogu večno čistost. Pervo, kar je zagledal tu, je bila podoba preblažene Device Marije. Pogled na Marijo mu je vzbudil prejšnje zaupanje na Marijo, tolažnico žalostnih. Poklekne, in prav goreče moli, naj bi mu mati Božja izprosila milost, da bi v tem življenji mogel ljubiti Boga čez vse, ker mu po smerti ne bo mogoče, češ, on bo mej zaverženimi. — Po tej čudni molitvi mu je bilo nekako lahko pri sercu; bilo mu je kaker bi mu odpadel težek kamen od serca; potolažen je bil, povernilo se mu je prejšnje zaupanje na Boga, njegov duh se je nekako čisto oživel, vedno veselega serca je bil; tudi telesno zdravje se mu je okrepčalo, ves je bil drugačen. — Glej, kristjan, Marija tolažnica žalostnih je potolažila Frančiška Saleškega.

(Konec prih.)

*) O Marijinem imenu je izešla, ni tega davno, posebna knjiga z naslovom: „Der Name Maria. Geschichte der Deutung desselben. Von Prof. Dr. O. Bardenhewer. Freiburg, Herder 1895.“ V tej knjigi se natanko popisuje, kako so to častljivo ime učenjaki od starih časov do naših dni različno razlagali. Prav za prav se je imenovala mati božja v svojem domačem jeziku *Marjám*, ali, kaker se je beseda v hebrejščini prvotno izgovarjala, *Mirjám*. Ali žensko ime z *m* na koncu je bilo Gerkom in Latincem prenerodno, kaker bi bilo nam tudi; zato so opustili tisti *m* in tudi namestu *j* so izgovarjali *i*. Tako je nastalo ime *María*. Vender stoji v gerškem evangeliju, keder se imenuje mati božja, v imenovalnem padežu blizu vselej še po domače *Mařiáu*; le druge ženske tega imena se imenujejo že tam s pogerčenim imenom *Mařía*. Ako hočemo razložiti prvotni pomen tega imena, se moramo seveda deržati oblike *Marjám*, *Mirjám*, ter gledati, kaj bi to pomenilo v hebrejščini. Pa to ni tako lahko najti, kaker bi si kedo mislil; zato ni čudo, da so se učeni možje vse do današnjega časa različno motili. Sv. Hijeronim, ki je znal dobro hebrejski, je sočil, da pomeni *Marjám*: grenko morje, ali pa morska kaplja: stilla maris. Kak prepisovavec njegovih spisov je po zmoti

Blaženi Teofilj iz Korte.

P. C. L.

Naš serafinski sv. Oče Frančišek je zasadil, vstanovivši red manjših bratov, v plodonosno zemljo sv. katoliške cerkve rodovitno drevo, iz katerega vedno sveže korenine so vzrastla tri mogočna debla, katera po vsem znanem svetu razprostirajo svoje košate veje. To drevo je koj od začetka svojega vsajenja začelo lepo zeleneti, cvesti in žlahtno sadje roditi in tudi še dandanes lepo zeleni, cvete in prinaša mnogo lepega zrelega sadja. Tak prekrasen sad z drevesa sv. Frančiška Asiškega je blaženi Teofilj iz Korte, katerega je sv. cerkev po svojem vidnem poglavarju Leonu XIII. letos imenovala in razglasila „blaženega“.

Gotovo se ne motim, ako mislim, da bode ljubo zlasti vam, sinovi in hčere sv. Očeta Frančiška tako v 1. kaker v 3. redu, brati življenje novega blaženika, vašega duhovnega brata, ne tolikanj iz radovednosti, kaker da se čedalje bolj vnamete za lepe čednosti, ki so se na njem tako posebno svetile. Začnimo v slavo božjo in k časti blaženega Teofilja!

I. POGLAVJE.

Rojstvo in mlada leta blaženega Teofilja.

Ena izmed najrodovitniših dežel v duhovnem oziru je gotovo laška dežela. Ona, poškropljena in nasičena z drago kervjo neštevilih svetih marternikov obojega spola, vsake starosti, vsih

prepisal namestu stilla: stella maris, morska zvezda. In ta pomen se je tako prikupil, da se je kmalu razširil ko priimek Marijin po vsem zapadno-kerščanskem svetu. Še zdaj se poje in se bo pelo pač do konca sve a v lepi cerkveni pesni: Zdrava, morska zvezda, Ave, maris stella, kjer stojiti besedi mari[s stell]a naravnost namestu imena Maria. In res, dasiravno ime Maria samo na sebi nima tega pomena, vendar smemo preblazeno devico po vsi pravici imenovati morsko zvezdo, zvezdo tečajnico, na katero se imamo ozirati v viharnih nočeh na morju našega življenja. — Pa kaj vendar pomeni ime Marjá, Mirjá? Zdej so učenjaki blizu dognali, da pomeni rejena, debela torej po jurovskih nazorih: lepa. Ali kaj je na tem, kaj je beseda prvotno pomenila? Nam pomeni Marija mater božjo, s tem je vso rečeno. Ona je, ki dela to ime častitljivo, ne nasproti, in praznik njenega imena je praznik njene časti in oblasti, ne čerk, s katerimi se piše, ali glasov, s katerimi se izgovarja beseda Marija.

P. St.

stanov, je postala tako rekoč sveta dežela, ki sme po vsi pravici ponosna biti, da šteje naj več svetnikov. Tudi blaženi Teofilj je v tej deželi zagledal luč tega sveta, in tu je preživel svoje sveto življenje. Otok Korsika in zlasti v sredini tega otoka ležeče malo mestece Korta ali Kurta je bilo srečni kraj, kjer se je dne 30. oktobra leta 1676 rodilo dete, kateremu so pri sv. kerstu dali sv. Blaža za patrona. Njegovi stariši, Janez Anton Sinjori in Marija Magdalena Ariška, niso bili sicer zelo imoviti in bogati na pozemeljskem blagu, bogatejši pa so bili v čednostih in v izglednem zakonskem življenju, tako da so vsim so-moščanom bili v največo spodbudo in posnemanje. To sta bila zelo pobožna in dobra kristijana polna strahu božjega. Zlasti oče ni bil samo v sercu zvest katoličan in korenito pobožen, mariveč je to svoje katoliško prepričanje tudi po zunanje pri vsaki priliki razodeval. Ni imel strahu pred ljudmi, kaker je mnogo današnjih katoličanov; ne, mariveč je pogumno tudi po zunanje pokazal, česar je bil v svojem sercu prepričan, sploh, on je bil katoličan ne samo v besedi ampak tudi v dejanji. Naravno je bilo tedaj pričakovati, da bode tudi naš Blaž, edini otrok presrečnih starišev, stopil v njih stopinje ter enako njim vso svojo srečo in zadovoljnost iskal ne v zakladih, katere po besedah sv. pisma „erja in molj požre ter tatovi vkradejo“, mariveč v zakladih, kateri človeka bogate za večno življenje. Potrudila sta se oče in mati svojemu ljubljenu sinčku že v otročjih letih vcepiti pravo ljubezen do Boga in do svetih čednosti, ter ga zrediti ne za ta svet, mariveč za nebesa in za Boga.

Stari pregovor pravi, „da jabelko ne pade daleč od drevesa“ in to vidimo vresničeno v življenju mladega Blažeta. Že ko majhin deček, ko je komaj še mogel razločno govoriti, je z otroško nedolžno pobožnostjo najraje izgovarjal presveta imena: Jezus in Marija; čestokrat so ga videli klečečega pred podobo matere božje, h kateri je imel vperte oči, h kateri je povzdigoval ročice ponavlja je angeljski pozdrav: „Ave Marija“. In koliker bolj je napredoval v starosti, tolikanj bolj je z leti rastla tudi njegova pobožnost; koliker bolj je spoznaval najvišje božje bitje, tolikanj bolj goreča je postajala njegova čista ljubezen do Boga, katera je tako prešinnjla vse njegovo serce, da še je z največo natančnostjo varoval tudi najmanjšega nereda, o katerem je njegova tanka vest slutila, da bi zamogel ljubega Boga če tudi še tako malo žaliti. Njegovo največe veselje pa je bilo,

ko so ga stariši jeli seboj v cerkev voditi; tam je bil tako mi-
ren in tako lepega obnašanja, da nigdar niso zapazili, da bi se
bil ali kaj zasmeljal, ali kako drugači nespodobno obnašal.

Ko je primerno starost dosegel, so ga poslali skerbni sta-
riši v šolo, kjer se je kmalu pokazalo, da je bil bistrega in ur-
nega duha; zlasti pa ga je Bog obdaril z nenavadnim spomi-
nom, tako da so se vsi čudili. V poterdilo tega naj tu sledi
spričevalo neke Katerine Džannettini, ki je bila l. 1750 po
smerti blaženega Teofilja zaslišana o njegovem svetem življenju.
„Jaz“, tako pravi, „ki ne znam pisati, s prisego izjavljam, da
sem poznala fantiča, poznejšega p. Teofilja, kateremu je bilo po-
prej ime Blaž iz rodovine Sinjorijeve. Njegovo življenje je bilo
zgledno. Večkrat je okoli sebe zbral tri druge fantiče njegove
starosti, katerim je z unemo in duhovno gorečnostjo od besede
do besede ponavljal pridigo, kaker jo je slišal od postnih pri-
digarjev. Ta njegov čudapolni spomin mu je zelo omogočil, da
je v šolanju tudi čudovito napredoval in bil vedno prvi mej
vsemi svojimi součenci. Potem pa, ko je svoj um bistril z raz-
nimi potrebnimi vedami, ni pozabil na eno naj bolj potrebno:
spoznavati namreč Boga, njega ljubiti iz vsega serca in njemu
služiti“, to mu je bilo najljubša veda tudi v dijaških letih.
Pridno je hodil v cerkev, obiskoval je pobožno službo božjo,
stregel je mašnikom pri daritvi sv. maše, z velikim veseljem je
poslušal oznanjevanje besede božje in kerščanski nauk, kar je
potem, kaker je bilo zgoraj povedano, ponavljal od besede do
besede svojim tovarišem. Že takrat je tako rekoč začel svoje
apostoljsko delovanje, ker je večkrat zbiral okoli sebe svoje to-
variše, katerim je o božjih rečeh govoril, jih v kerščanskem nauku
podučeval, vabil k molitvi, posebno k prelepi molitvi presvetega
rožnega venca. Kako da je bil skerbni, neomadeževan ohraniti
najlepši kras in zaklad bogoljubnega mladeniča, namreč sv. an-
geljsko čistost in nedolžnost, o tem govoriti se mi zdi skoraj
odveč; le toliko bodi rečeno, da tudi najmanjši nespodobni misli
ni dovolil vhoda v svoje serce in nigdar ni terpel, da bi kedo
v njegovi navzočnosti spregovoril kako nespodobno besedo, in
če se je kedaj kaj takega zgodilo, je zapustil pri tisti priči
družbo. Ta ljubezen in skerb nedolžno serce si ohraniti v čistem
telesu, ga je pa tudi najtesnejše sklepala z nebeškim zveličarjem,
ženinom čistih duš, katerega je po dva ali trikrat na mesec
sprejemal v skrivnosti presvetega Rešnjega Telesa.

Tako je čisti mladenič Blaž že v nežni mladosti zasadil sveto seme svojega prihodnega apostoljskega delovanja, katero, okrepčano z blagoslovom milosti božje, je imelo obroditi tisočerni sad v odrešenje nevmerjočih duš. Toda to njegovo hrepenjenje po čednosti, to tako posebno nagnjenje do duhovnega življenja, ta njegova tako goreča ljubezen do kerščanske popolnosti, ni mogoče, da bi bila dopadla spridenemu svetu, onemu svetu, o katerem piše sv. apostelj Pavel, da je nasproten duhu Jezusa Kristusa. Zasmehovali in zaničevali so posvetnjaki njegovo pobožnost, zasmehovali njegovo deviško čistost, zasmehovali njegovo ponižno priprostost; ali blagi mladenič, kateri si je v posnemo izbral lepi zgled svojega očeta, se za vse to ni zmenil; brez strahu, ne oziraje se na to, kaj svet o njem govori, je nadaljeval svoje pobožnosti, ker je bil prepričan, da, kar je pred svetom nespamet, to je pred Bogom modrost.

II. POGLAVJE.

Blaženi Teofilj zapusti svet in stopi v red sv. Frančiška.

Akoravno se mej svetom nahaja velika, žalibog le prevelika množica takih, kateri v svoji nesrečni zaslepljenosti le na pozemeljske nečimernosti mislijo in po njih hrepene ter se vsled tega le malo menijo za nadzemeljsko, neminljivo in večno, vendar jih ni nigdar manjkalo in jih tudi dandanes ne manjka takih, katerim je dušno zveličanje prva in najpoglavitnejša skerb, kateri v tej skerbi zaničevaje minljive pozemeljske dobrote kakor prazne pene bojujejo duhovni boj zoper meso in njega rožljivosti. Eden izmed teh presrečnih je bil tudi naš Blaž. Dobro je spoznaval nevarnosti, katere človeški duši od vseh strani prete, in blagroval je tiste, kateri zapustivši svet in njegove pogubne mreže, v tihi samoti ločeni od sveta živijo za eno potrebno, za zveličanje svoje in zveličanje svojega bližnjega. To premišljevanje in spoznavanje je imel priložnost v svojem rojstnem mestu, kjer sta bila dva samostana, eden frančiškanov observantov, drugi pa kapucinov, in kolikor bolj je opaževal in premišljal strogo in zatajevanja polno življenje enih ko drugih teh redovnikov, tolikanj bolj je čutil v svojem srcu nepremagljiv nagib k enakemu življenju. Vedno bolj je slišal v svoji duši vabljivi klic svojega nebeškega zveličarja, ki mu je govoril rekoč: „Jaz sem tvoje zveličanje, tvoj mir, tvoje življenje; derži

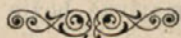
se mene. okleni se mene in našel boš pravi mir; zaničuj posvetno in skerbi za večno“. Ta klic milosti božje je mladeniško dušo tako napolnjeval in prevzemal, da je komaj 15 ali 16 let star na tihem zapustil svoje ljube stariše ter neko noč zbežal v samostan patrov kapucinov s terdnim sklepom, da tamkaj prosi, naj bi ga v red sprejeli, naj bi ga preoblekli v ostro redovniško obleko.

Lažje si je misliti kaker je moči z besedami povedati, kako sta se oče in mati zavzela in prestrašila, ko sta drugi dan pogršila svojega ljubčka, svojega prvo- in edinorojenega sinčka, katerega sta ljubila kakor punčico svojega očesa. Ta njijuni strah se je pa še le pomnožil, ker nista vedela, kam je zginil ter sta si domišljevala, da se mu je Bog zua kaj hudega prigodilo. Ko sta pa zvedela, da je pobegnil v kapucinski samostan, se oče nemudoma tje odpravi ter ga z besedami in solzami primora, da se zopet verne v domačo hišo. Ta dogodek, kateri bi bil v srcu marsikaterega mladeniča mogel zamoriti poklic k samostanskemu življenju, je imel pri našem pobožnem Blažetu le nasprotno nasledke; on je odslej še bolj mislil na to, kako bi sledil klicu božjemu, ne da bi svoje stariše vžalostil.

Marsikateremu se bode nemara čudno zdelo, da sta se oče in mati tako protivila sklepu sinovemu in mu ovirala vstop v samostan, ko sta vender bila oba tako poštena in pobožna. Res je sicer, da se v takih slučajih marsikateri zaslepljeni stariši močno pregrešijo, ko svojim otrokom zabranijo izvoliti res od sveta kajpada zaničevani in težavni redovniški stan, pa pri Blažetovih stariših je bilo to vse kaj drugega. Ne omenim, da bi bil Blaž njiju edini otrok, njuna edina sreča in upanje prihodnjih let, edina nada, da se po njem ohrani starodavno ime in rodbina Sinjorov; pristavljam v njijuno obrambo le to, da, akoravno sta bila oče in mati jako pobožna in Bogu povsem vdana, vender nista spoznala, in to znabiti po božjem dopuščanju, da, kar sin namerjava, ni človeško, mariveč božje delo; zraven tega se je božja previdnost starišev poslužila, da bi poklic k samostanskemu življenju bil na poskušnjo postavljen in bi se s tem pokazalo, je li resničen in stanoviten, ali pa samo dozdeven, vzročen po lehkomiselni domišljiji. In to poskušnjo je dobro prestal, akoravno so ga vznemirjale razne skušnjave pelne domišljije. Napadala ga je misel na žalost starišev, ki bodo od njega zapuščeni morebiti v solzah preživeli svoje dni, katere jim bo mo-

rebiti s tem tudi okrajšal. Predstavljal si je, da ga tudi v svetu nihče ne bode oviral v njegovih pobožnostih, da si bo lahko čisto ohranil svojo vest in se posvetil; vznemirjala ga je misel, da, ako se posveti samostanskemu življenju, bode s tem zatert rod plemenitih Sinjorijev, nasproti pa, ako v svetu ostane in se s kako pobožno deklico zaroči, bode to za celo družino velika sreča in veselje; celo tudi ta misel mu je prišla, da je to njegovo nagnjenje za samostansko življenje lahko da goljufivo, kar bo morebiti pozneje spoznal, ko bode že prepozno in ne bode več mogoče poravnati te zmote. Te in enake misli in skušnjave so ga dan na dan napadale in motile, mnogo se je moral vojskovati in naposled je vender le zmagal. Ko so stariši videli, da vse njih prizadevanje, vse solze, vse prošnje ne morejo pobožnega sinka odverniti od storjenega sklepa, so v tem tudi sami spoznali, da mora to gotovo biti glas božji, ki Blaža kliče v tiho samostansko življenje. Dovolili so mu toraj, da stori to, kar so njegove serčne želje, da namreč svet zapusti in ločen od njega živi spokorno oestro življenje; samo to so ga prosili, naj namestu v red kapucinov stopi v red frančiškanov.

Kedo popiše veselje in radost Blažovo v tem trenutku! Rad je vstregel zadnji želji starišev, ker jih ni hotel po nepotrebnem žaliti in zraven je tudi spoznal, da so kapucini in frančiškani v poglavitnih rečeh eni in isti, enako strogega življenja, enako spoštovanja in ljubezni vredni. Željno je pričakoval priložnosti, da bi se predstavil patru provincijalju, kateri je imel vsaki čas v Korto priti, da opravi v samostanu navadno vsakoletno kanonično obiskovanje ali vizitacijo. Tisto leto je bil provincijal p. Mikelandželo iz Patreta, mož posebne modrosti. Blaž se mu predstavi v samostanu in ko je prestal predpisano skušnjo, pri kateri se po redovnih določilih mora vsaki prosivec ali kandidat v kerščanskem nauku in drugih potrebnih vedah izprašati, in prestal z najboljšim uspehom sprejeli, so ga, v red.

Duhovni oče.

Keder si stopil v tretji red, si sklenil živeti po božjih in cerkvenih zapovedih. Z dobro dolgo ali veliko spovedjo si slekel starega, grešnega človeka in oblekel novega, podal si se na pot popolnosti, ki pelje v nebesa; ta pot je pa tebi neznana in

zato potrebuješ dobrega, iskušnega vodnika, duhovnega očeta, stanovitnega spovednika, ki ti bo kazal, da ne boš zašel ne na levo, ne na desno; ki te bo učil, kako se varuj hudega in delaj dobro. Zakaj po besedah svetega pisma in po nauku svetnikov in drugih učnikov pobožnega življenja ni skoraj bolj potrebnega pripomočka, da se varuješ hudega in delaš dobro, kaker je dober dušni vodnik. Res je, da lahko Bog sam uči in vodi človeka po poti popolnosti, kaker je Mojzesa, svetega Janeza Kerstnika in druge, ali to je nenavadno in moramo po nauku svetega Gregorja papeža bolj občudovati kaker pa posnemati, da ne bomo zašli s prave poti. „Ako živi oseba v takih krajih, kjer nima nobenega, ki bi ji mogel in znal kazati pot popolnosti in svetovati, kaj in kako naj dela, ne dvojim, piše učeni Skaraméli da bo Bog njegov učenik in vodnik, in mu kazal z notranjim razsvetljevanjem in nagibanjem pot, po kateri naj hodi, da bo prišel do popolnosti, samo da ne opušča prositi ga take pomoči, zakaj Bog je dolžan nadomeščati svoje služabnike, kjer jih ni“¹⁾. Pri nas pa, posebno v mestih, imaš spovednike in sicer učene in iskušene, ki te lahko učijo, ti svetujejo in te vodijo, in zato ne pričakuj, da te bo naravnost Bog učil in vodil; to bi bilo zelo prederzno upati. Ali ni mogel Kristus povedati svetemu Pavlu, ko ga je spreobernal, kaj mu treba storiti? Mogel ga je sam naučiti, pa ni hotel; poslal ga je k Ananiju rekoč: „Vstani in pojdi v mesto, in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti“²⁾. S tem nam je dal Kristus zgled, da ne smemo prederzno zaupati, da nam bo on dal, kar nam lahko ljudje dajo. „Toraj, ljubi moj kristijan, piše ranjki škof Báraga, tebi je treba kakega zvestega moža, da te spremlja na leti tako nevarni poti; kakega moža, kateri to pot dobro zna, kateri ve vse nevarne kraje in vse težave, ki se nahajajo na nji . . . Tedaj ne zaupaj sam na se, ljubi moj kristijan, in ne hodi, kaker se tebi prav zdi, po poti zveličanja, ampak poišči si zvestega moža, to je, dobrega spovednika.“³⁾ Sveti Anton puščavnik je učil svoje menihe: „Ako gdo hoče hitro priti do popolnosti, naj ne bo sam svoj učenik in naj ne posluša svoje volje, ako bi se mu tudi prav zdelo, kar hoče.“⁴⁾ Sveti Hijeronim, velik in učen svetnik v sveti cerkvi

¹⁾ Scaramelli, directorio ascetico, tratt. 1. art. 3, cap. 4.

²⁾ Djanje apost. 9, 7.

³⁾ Báraga Nebeshke roshe, X. Isvoljenje dobriga spovednika.

⁴⁾ In vitis P.P. de Paulo Simplicio.

je ravno to priporočal svojim učencem in učenkam; tako je pisal Rustiku: „Všeč mi bo, ako se boš deržal svetih mož, da ne boš učil sam sebe in se ne boš podal brez vodnika na pot, po katerem nisi še nigdar hodil.“¹⁾ Sveti Bernard pa pravi: „Gdor sam sebe uči, je neumnežev učenec“. Sveti Frančišek Saleški opominja svojo Filotejo: „Ako imaš rešnično voljo pot pobožnosti nastopiti, tedaj si poišči v čednostih dobro vterjenega spremljevalca, da te bo vodil in peljal.“²⁾ Sveti Leonard Portomavriški tudi tebe praša: „Ako imaš veliko pravdo, poiščeš naj boljšega doktorja; ko gre za večnost, pa naj bi bil brez njega?“³⁾ „Neketere redovnice (pa tudi druge duše v svetu) bi bile radi brez vodnika“, piše sveti Alfenz Ligvorij, „misleč, da jim ni treba družega vodnika, ker imajo vodilo in prednico, pa ne govorijo prav, zakaj, ako so tudi redovnice, jim je vendar treba razun vodila in prednice še dušnega vodnika, ki vodi s svetovanjem in opominjevanjem njih notranje življenje in zunanja opravila.“⁴⁾ Glej, bogoljubni bravec, tako učijo svetniki, ki so imeli skoraj vsi enega ali pa več duhovnih očetov vodnikov, razun svojega navadnega spovednika, ketere so za svet prosili v svojih dušnih in časnih zadevah. Delaj po njih nauku, in na zadnjo uro se ne boš kesal.

Zakaj pa so svetniki tako priporočevali dušnega vodnika? Ali se ne moreš sam brez učenika naučiti brati, pisati, po notah peti? Ako se hočeš naučiti dobro šivati, kuhati, orati, terte obrezavati, zidati, kovati, se moraš učiti pri takem, ki to dobro zna, ravno tako in še bolj, ako želiš pobožno živeti, kar se je teže naučiti kaker pa šivati, ali zidati; to lahko vidiš in z roko primeš, pobožnega življenja pa ne, in od njega je odvisna tvoja srečna ali pa nesrečna večnost. „Kako nespametno bi bilo misliti,“ piše Kasijan, „da samo pri ti vmetelnosti (popoln postati) ne potrebuješ vodnika, vmetelnosti, ki je nevidljiva in skrita, in katero ume samo čisto serce, s čiger očesom zapaziš zmoto, in ki ne prinaša samo časne zgube, katero lahko popraviš, temuč dušno pogubljenje in večno smert“⁵⁾. Nikar tedaj ne misli, da boš mogel

¹⁾ Epist. ad Rustic.

²⁾ Filoteja, I. bukve, postava 4.

³⁾ Geistliche Übungen. I. Erster Tag, Einleitender Vortrag.

⁴⁾ La vera sposa di Gesù p. 2. c. 18. §. 1.]

⁵⁾ Collat. 2. c. 11.

vedno bolj pobožno živeti brez svojega stalnega spovednika, duhovnega očeta.

Svetniki in drugi učeniški pobožnega življenja pravijo, da se hudobni duh naj bolj veseli, keder zapustiš svojega spovednika in jih vedno izbiraš in se nobenega ne deržiš. „Glej pravi sveti Janez Hrizostom, satan je tako dolgo odlašal skušati Evo, dokler ni bila sama.“¹⁾ „Gorje samemu! zakaj če pade, ga nima, da bi ga vzdignil“ (Pridig. 4, 10). Kasijan našteva veliko žalostnih zgledov menihov, ki so sicer zelo pobožno živeli, hoteli so pa sami sebe voditi in nasledek je bil, da so padli s prav svetega življenja v vmazan greh. Neketeri so se deržali za tako pobožne in svete, da jih je dolžan Bog s čudežem pri življenju ohraniti, brez vsake jedi, in eden takih je tudi od lakote vmerl; druge je nagovarjal hudobni duh naj skočijo v vodnjak, v prepad, kaker Kristusa naj skoči s tempelja; ker so tako sveti, se jim ne more nič hudega zgoditi; drugi so zopet mislili, da ne morejo več greha storiti, podali so se v nevarnost, in prav globoko so padli v greh. Ako hoče hudobni duh kako pobožno dušo v greh zapeljati, ji najprej pravi, da naj ne razodene skušnjave svojemu spovedniku, ker dobro ve, da vsa njegova zvižgača mu ne bo nič pomagala, ako ima svojega spovednika in je odkrito-serčna pri spovedi.

Skušnega duhovnega očeta potrebuješ ne samo glede greha, ampak tudi glede dobrega, kar delaš. Zakaj, v veliki nevarnosti je, piše učeni P. Skarameli, kedor hodi po poti popolnosti pa brez vodnika. Zakaj, dobra in sveta dela, ki nas morejo pripeljati do popolnosti, nas tudi lahko v pogubljenje pripeljejo, ako jih prav ne opravljamo²⁾. Večkrat si se že zmotil in imel barvano steklo za lepe in drage kamene, tudi v pobožnem življenju je težavno ločiti čednost od greha. „Toliko namreč grehov ima na sebi lepo zunanjo podobo čednosti, pravi P. Kataneo, in toliko čednosti je, ki imajo na sebi gerdobo greha, da je prav zadeti, prav težko, pa prav težko“³⁾. Nespametna gorečnost jih je že veliko pogubila; mnogi so se vstavili v duhovni suhoti, šli so nazaj v prejšnje, staro življenje in neketeri so začeli prav slabo živeti; tudi zavoljo posebnih božjih darov in duhovne to-

¹⁾ Homil. 13. in Matth.

²⁾ P. Scaramelli, *Direttorio ascetico tratt. 1. Art. 3. Cap. 2.*

³⁾ P. Cattaneo, *Lezioni sacre parte 2. lezione 53.*

lažbe so neketeri pogubljeni, zakaj? ker niso imeli duhovnega očeta, ali pa ga niso hoteli poslušati. Neketeri, moški in ženske, so tako daleč prišli v svojo ostri pokori, kaker piše sveti Hije-ronim¹⁾, ker niso imeli duhovnega očeta, da niso vedeli, kedaj bi govorili in kedaj bi molčali. Sveta Terezija je tudi hotela posnemati neko nuno v njeni pokori, pa njen spovednik ji je prepovedal; imela je skušnjavo, da bi ga ne poslušala, pa premagala se je in ga poslušala; Bog ji je pa potem rekel: „Moja hči, ti hodiš po dobrem in varnem potu, ti gledaš sicer na pokoro, katero ona dela, pa ljubša mi je tvoja pokorščina“²⁾. Neketeri bi bili radi vedno v cerkvi, vedno bi radi molili, ne pomislijo pa, da imajo doma svoja opravila, katerih ne smejo brez greha opuščati ali zanemarjati; drugi bi se radi vedno postili, malo spali, in drugo ostro pokoro delali, ne pomislijo pa, da v tako ostri pokori ne morejo opravljati svojih težkih del, ketere so dolžni pod grehom. Kako dolgo naj bi bil v cerkvi, koliko molil, koliko v jedi, pijači in spanju si pritergal, in kako zatajeval svoje telo, da ne bi škodilo tvojemu zdravju in bi mogel vestno opravljati dolžnosti svojega stanu, vse to boš sam težko prav zadel, v teh rečeh potrebuješ dobrega spovednika; njemu se izroči v vodstvo, da ne boš hodil po pravem poti ne prehitro, da ne opešaš, ne prepočasi, da ne obnemoreš in ne zajdeš. Ako hočeš tedaj vedno boljše živeti, svetujem ti se svetim Franciškem Saleškim, ako še nimaš svojega spovednika in ga lahko imaš: „Prosi Boga za njega; in če si ga našel, potem se zahvali božjemu veličastvu zanj, ostani stanoviten in ne išči si družega“³⁾.

— A —

Kratka redovna poročila.

Nekoliko o sedanjem stanju naše „hervasko-kranjske okrajine“ reda sv. Franciška.

Zadnjič smo povedali nekoliko o sedanjem stanju reda sv. Franciška sploh. Upamo, da ne bo neljubo, ako povemo zdaj še kaj natančnišega o naši domači okrajini. Ta okrajina ima dvanaest samostanov, vse na slovenski ali hervaski zemlji. Trije so v

¹⁾ Epist. ad Demetri.

²⁾ Sales. Filoteja I. bukve. 4. postava.

³⁾ Ravno tam.

Ljubljanski škofiji, eden v goriški, dva v lavantinski na Štajerskem, štirje v zagrebški, eden v terzaški in eden v senjski. Mašnikov šteje cela okrajina zdaj 85, mej njimi so štirje še v bogoslovju; klerikov v domačih šolah bogoslovskih in modroslovskih je 13, klerikov novincev 5, lajikov 1. reda je 45, lajikov 3. reda 28; vseh skupaj nas je torej 176.

V ljubljanskem samostanu, kjer je zdaj tudi sedež okrajnega predstojnika, je mašnikov 12 (eden še v bogoslovju), bratov lajikov 6, terciarjev 3. Predstojnik ljubljanske tretjeredne skupščine je č. p. Jožef Bizavičar; gvardijan samostana č. p. Hugolin Sattner.

Na Tersatu je mašnikov 8, klerikov-novicev čvetero, lajikov 5, terciarjev 4. Predstojnik tamkajšnje tretjeredne skupščine je č. p. Marijan Širca; gvardijan č. p. Romuald Jereb.

V Gorici nas je mašnikov 12 (trije še v bogoslovju), klerikov v domačem učilišču 13, bratov lajikov 5, terciarjev 4. Predstojnik tretjeredne skupščine č. p. Bazilij Dolinar; gvardijan č. p. Kalist Medič.

V Novem mestu je mašnikov 8, bratov lajikov 5, terciar 1. Predstojnik tretjeredne skupščine č. p. Efrem Turk; gvardijan č. p. Viljem Vindišer.

V Kamniku je mašnikov 7, 1 klerik-novic, 4 lajiki in 3 terciarji. Predstojnik 3. reda č. p. Benigen Snoj; gvardijan č. p. Teodorik Murn.

V Pazinu je mašnikov 5, lajiki 3 in 1 terciar. Predstojnik 3. reda č. p. Gavdencij Gorše; gvardijan č. p. Julij Brunner.

V Samoboru je mašnikov 5, 3 lajiki in 1 terciar. Predstojnik 3. reda in gvardijan č. p. Žiga Zega.

Na Klanjcu na Hervaškem je mašnikov 5 in 4 terciarji. Predstojnik 3. reda č. p. Leon Žugelj; gvardijan č. p. Edvard Ravstehar.

V Nazaretu na Štajerskem je mašnikov 5, lajika 2, terciarji 3. Predstojnik 3. reda č. p. Joahim Svetič; gvardijan č. p. Viktor Jerančič.

V Karlovcu je 6 mašnikov in troje lajikov. Predstojnik 3. reda č. p. Lambert Golovski; gvardijan č. p. Avrelij Knafelj.

V Brežicah je mašnikov 5, lajikov 4 in 1 terciar. Predstojnik 3. reda in gvardijan č. p. Odorik Kreiner.

V Jaski so 3 mašniki, 1 lajik in 2 tercijarja. Predstojnik 3. reda č. p. Adalbert Flere; gvardijan č. p. Ananija Vračko.

V Rimu in sicer v kolegiju sv. Antona je iz naše okrajine prečastiti p. Konstantin Luser, generaljni defnitor, in 1 brat lajik.

V Aleksandriji v Egiptu je č. p. Hubert Rant ko-dušni pastir tamkajšnjih Slovencev.

V Sveti Deželi sta iz naše okrajine 2 brata lajika in 1 tercijar.

Severno-tiroljska okrajina reda sv. Frančiška.

Naša sosedna tiroljska okrajina je jako velika in močna; šteje namreč po letošnjem zapisniku, skupaj 254 mašnikov, 64 klerikov, 136 lajikov (samostanskih tercijarjev ne štejejo). Ta redovna okrajina je seveda večinoma nemška, vendar je mej njimi tudi mnogo Slovencev, ker spadajo k njej tudi nekateri samostani na Štajerskem zlasti v Mariboru in pri S. Trojici v Slovenskih goricah.

V Mariboru je 6 mašnikov in 4 lajikov. Predstojnik 3. reda je č. p. Filip Benicij Perc; gvardijan p. p. Kalist Heritz.

Pri S. v. Trojici so 4 mašniki in 1 lajik. Predstojnik 3. reda je č. p. Elekt Hamler; superior č. p. Nazarij Schönwetter.

Nov marternik našega reda, P. Salvator iz Kapadocije.

Vže od lanskega leta Turki v Mali Aziji silno preganjajo kristijane. Rimski dnevnik „Il Tempo“ je prinesel 1. febr. tega leta poročilo o marterniški smerti in podobo gori imenovanega patra, ki je bil misijonar in župnik v Mudžukderesi. Turški vojaki so njega in njegove kristijane, ker niso hoteli prestopiti k mohamedanstvu, nevsmiljeno vmorili z bajoneti in njih trupla sežgali. P. Salvator je imel še le 42 let, ko je dal življenje za vero Kristusovo.

Frančiškansko redovno predstojništvo pred sv. očetom papežem.

V četrtek, 20. svečana, na obletnico svoje izvolitve so sprejeli sv. oče verhovno predstojništvo frančiškanskega reda, ki jim je hotelo izraziti ob tej priliki svoja voščila. Sv. oče so se vsakim posameznim patrom kaj primerne govorili (našega p. gen. defnitorja so vprašali o lanskem potresu) ter potem vsem skupaj izrali svojo željo, da se razne veje reda združijo v enoten red, ki bo mogel potem tolikanj krepkejše delati po namenu svojega začetnika, sv. Frančiška.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajne tretjerednice skupščine libušenske: Marija (Angela) Jug v Volčah, Marija (Magdalena) Gabersček v Libušnji; t o m a j s k e: Lucija (Agata) Renčelj † 16. pros. 1896; dalje se priporoča neka oseba za ozdravljenje na nogi; neka tretjerednica v dober namen; tretjerednica J. M., da bi se njene posvetne skerbi dobro razmotale; neki duhovni pastir priporoča sebe za dar pobožnosti in razsvetljenja, izročene mu verne pa za spreobrnjenje, da bi opustili kletev in nemarnost glede božje službe, posebno pohujšljivo potikanje okoli cerkve mej pridigo; tretjerednik z Ogerskega priporoča neko sestro rožnovenske bratovščine jako betžno in nekega svojega soseda, kateri že tri leta terpi strašen beteg na obrazi; G. P. v nekej sitnej zadevi in za pravo spoznanje svojega poklica; neka oseba dva zakonska; neka služabnica svojo neke danjo gospodinjo; sestra brata za pravo spoznanje; dve tretjerednici za stanovitnost v dobrem; neka mati svojega sinu; neka hči svojega očeta za potrebno milost; neka oseba, da bi dobila dobro službo, v kateri bi mogla tudi za svojo dušo skrbeti; neka deklica, da bi dobila pomoč v silnih skušnjavah; neki stariši, da bi mogli svoje otroke v strahu božjem izrediti; neka oseba za dar pobožnega premišljevanja; mladenič, da bi opravil dobro velikonočno spoved; neka družina za kerščansko ljubezen; ena oseba za ozdravljenje; neka žena priporoča svojega moža, da bi se odvadil kletvine in da bi posnemal sv. družino, in svojo hčer, da bi bolj skerbela za zveličanje; dve tretjerednici sv. Frančiška, da bi mogli vodilo III. reda prav izpolnjevati in vso družino, da bi Bog greha varoval; neka tretjerednica svojega moža in sina za poboljšanje in neko gluho-nemo deklico sv. Antona Padovanskemu; neka žena mladeniča za sprebrnjenje in neko deklico za ohranjenje svete čistosti; M. B. tr. priporoča svojega očeta in dva brata in vse v župniji, da bi opustili naročevanje slabih časnikoy; J. A. H. iz L. za razsvetljenje sv. Duha pri volitvi stanu; M. A. P. v C., da bi ji Bog na prošnjo Marije in sv. Jožefa dodelil pomoč v hudih dušnih britkostih, za pravo pobožnost, razsvetljenje sv. Duha, vdanost v voljo božjo in srečno smert; neka mati priporoča sebe za poterpežljivost, moža, hčer in vso rodovino za mir in ljubezen v družinskem življenju; F. A. v Ž. svojega moža, da bi bil bo-

Uji gospodar in nebi preklinjal, sebe za pomoč v hudih zadregah in tri otroke za razsvetljenje sv. Duha; A. A. priporoča svojega brata za pomoč v dušnih in telesnih potrebah.

Zahvala za vslišano molitev.

Nadalje naznanjajo svojo zahvalo: U. P., tretjerednica iz videmske fare za ozdravljenje na smert obolele matere; F. G. v Ž. za ozdravljenje in rešitev svoje soproge tedaj, ko je šlo za materino ime in so trije gospodje zdravniki izrekli, da ni mogoče, da ostane pri življenju; neka oseba iz Slov. goric za pomoč v dvakratni stiski pri živinskih boleznih; S. M. od Velike nedelje za pomoč, ko ga je silno bolela roka; K. V. iz kobarijske skupščine za ljubo zdravje; Gr. Š., častivec sv. Antona, za zboljšanje oslabelega sluha in ozdravljenje bolezni v želodcu; A. E. za pomoč v neki težavi v samostanskem življenju; J. B. cerkvenik v T. v Lj., da je po priporočenju k sv. Antonu Padovanskemu na božični praznik zjutraj našel zgubljeni cerkveni ključ na kraju, kjer ga je prej že nekolikokrat zastonj iskal; M. Z. tretjerednica s Čateža za ozdravljenje neke domače živali in odvernjenje še neke preteče nevarnosti; A. L. za pomoč v mnogih dušnih in telesnih stiskah po zatekanju k presv. Jezusovemu in Marijinemu sercu, sv. Ani, sv. Antonu in sv. Frančišku; nekedo, da se je vernilo večinoma neko posojilo (dar za kolegij sv. Antona hvaležno prejeli); H. P. za srečen izid neke prayde; T. A. za ozdravljenje bolezni v rebrih; T. V. tretjerednica za ozdravljenje bolnega goveda; tretjerednica od Sv. Ilja pod Turjakom za mnoge prejete milosti; M. B. za vslišanje prošnje za rešitev iz preteče nesreče Jezusu v presv. R. T., sv. Frančišku in sv. Antonu; M. Z. za dobljeno težko pravdo z domačim človekom; A. F. vsmiljenka v G. za ozdravljenje na smert bolnega gojenca Jezuščku iz Prage, Materi Božji Tersaški, sv. Jožefu, sv. očetu Frančišku in sv. Antonu; neka tretjerednica za spoznanje svojega poklica; M. Pr. tretjerednica v V. da je nazaj dobila vkrađeno žepno uro: za ozdravljenje bolečin v zobeh H. M. v C. (darilo Bog poverni!); J. H. za ozdravljenje za vratnim vnetjem nevarno obolele Frančiške Pilih po domače Grobelnik iz Ternovéj v vojniški župniji; M. Z. tretjerednica v Ljubljani za pomoč in ozdravljenje zelo nevarne bolezni; F. A. v Ž. za pomoč v veliki zadregi in stiski zaradi neke pravde.

bratra tvého“ — jaz mislim, ako se v jezikoslovju sploh da kaj dokazati, mora biti dokazano s temi zgledi, da naše „bomkanje“ : „vzel bom, zašil bom, presodil boš, dal bo, kupili bodo, vgodil bom, prijel boš, zgrešil bo“ — ni gorenjski germanizem, temuč pravi stari obče slovenski, ali če hočemo na debelo izgovoriti, cbčeslovanski kajvenkakizem, „bomkanje“ torej pri nas „upravičeno“ ne „isto tako kakor v Lužiških Serbii“, temuč isto tako kakor v starih Slovencih, Bolgarjih, Hervatih, pravih Serbii, Rusih itd. Lužiški Serbi so sicer omenjeni v mojem spisku v citatu iz Miklošiča, in bodi si res, kar jim očita Miklošič, da je „njebjesa budža zahinuč“ *gegen den geist der sprache*, ker se pravi po nemški: „*die Himmel werden vergehen*“ — ali mi ne pravimo: „nebesa bodo **zginiti**“, temuč „bodo **zginila**“ in to bi se moglo germanizma dolžiti le, ke bi Nemci rekli: „*werden vergangen seiend*“. — To so moji dokazi, in, če je hotel biti g. L. res nepristranski, bi jih bil moral navesti take, kakeršni so, ter še le poborivši jih z boljšimi nadaljevati svoje vojskovanje z bomkavci in za edino „upravičenost“ „neoboroženega“ doveršnika v pomenu v prihodnosti doveršenega djanja. Jaz sicer, to prav pravi, nisem nasprotnik rabljenju doveršnika v izražanje bodočnosti“ in sem „sè stilističnega stališča“ celo priporočal, „kjer se da, rajši rabiti kratki lepglasni sedanjik (aorist), kaker pa ne vedno prijetni prihodnjik“, ali to le, kjer se da, ne da bi jasnost izražanja terpela, in zaradi spremembe. Pravi pomen sedanjika doveršnih glagolov je namreč zaznamenjevanje doveršenega djanja ne glede na čas, torej zlasti djanja, ki more nastopiti v vsakem času; prav zato sem imenoval v Cv. VII. 2. sedanjik doveršnih glagolov aorist, ker je po pomenu v resnici to, kar gnomski aorist v gerščini, in to ne samo pri nas, temuč, kaker berem, tudi v ostalih slavenskih jezikih; prim. srb.: „Neko se za list sakrije, a nekoga nemože ni dub da pokrije“ (Vuk, Post.). Gen. 2, 24. mesto, ki služi gospodu L. za zgled, poslovenjeno: „Zaradi tega zapusti človek očeta in mater in se pridruži svoji ženi in postaneta dva v enem mesu“ — bi pomenilo torej samo na sebi to, kar nemško: „*Deshalb verlässt der Mensch Vater und Mutter und gesellt sich seinem Weibe zu und sie werden zwei in einem Fleische*“. In to bi mogla biti le opazka pisateljeva (Mozesova) pristavljena pred njo navedenim Adamovim besedam, kaker je to mesto v resnici razlagal Kalvin. Katoliški tolmači pa pravijo, da je dotične besede govoril Adam v preroškem duhu, ali Bog po njem, o prihodnosti, na kar očitno kaže gerški in latinski prevod, in gosp. Lamurski pač tudi ne misli drugači. Dalmatin je prevel: „Zatu bo ta mož svojega očeta inu svojo mater zapustil inu se bo k' svoji ženi pridružil inu bota enu mesu“. Podobno tudi naši poznejši prelagavci vse do dr. Lampeta. In to naj ne bo prav? Nadalje naj mi preročevanje tega, kar še le bo, s tistimi besedami izražamo kaker opazko o tem, kar se vedno in vsak čas ponavlja? Res bi se s tem nekako čudovito bližali stari hebrejščini, ki

pozna le pretekli in prihodnji čas, sedanjega ne; ali pa ne bi tako prav lehkomišljeno razdirali naše jako lepo in logično razvite konjugacije? ali ne bi s tem občutljivo oškodili svoje vboge slovenščine? Vidite, čislani gospod Lamurskij, to je, kar nas sili, da se tolikanj poganjamo za svojo tudi „prastarino“, nekelej občešlavenski doveršni bodočnik (*futurum exactum*), in ne bi radi, da bi nam ga popolnoma izpodrinili goriški in terzaški pisatelji sē surrogatom, brezčasnim doveršnikom. češ, ker ga oni več nimajo in mnogi drugi Slovenci zdaj tudi ne. — Mnogi drugi Slovenci tudi dvojine nimajo; le lužiški Serbi, dasi „Nemcami obkoljeni“, in mi smo jo ohranili; ali naj se ji odpovemo zgubežem na ljubo? In brez nje bi si še kako pomagali. Pred več leti se je neki zdaj jako velik gospol nekako posmehoval naši vbogi slovenščini, ker se vbija z dvojino, pomislite, v 19. stoletju! Tako malo se mu je zdela potrebna ali koristna. In mi se ji ne odpovemo; doveršnemu bodočniku pa naj bi se odpovedali, ki bi ga vender, kaker smo videli, nikaker ne pogrešali tako lahko!? Nedoločni doveršnik potrebujemo na vsak način tudi za pretekli čas ko pravi aorist. Sicer morebiti ni posebno dobro rečeno v kratkem životopisnem načertu: „Devet let star popustim jegre, luže inu dersanje“ itd., ali v živem slikanju v obširni povesti si bo težko pomagati le s perfektom, ker se pri nas pomožnik ne da izpuščati, kaker se v ruščini in drugih slav. jezikih, vedno ponavljjan pa bi vtegnil biti vender prenadležen. — Sicer pa v tem ni posebnega nasprotja mej g. Lamurskega in mojimi nazori; jako želim, da ga na dalje, ke bi bilo mogoče, ne bi bilo v ničemer.*)

*) Še na dve drugi opazki g. Lamurskega mi budi dovoljeno mimogrede odgovoriti. Ena je na str. 24. v 2. odst. pod čr o. Na njo odgovarjam, da jaz nisem pisal nikjer, da so pravoslavni kaj „preprečili“; kar sem pisal (Cv. XII. 7), pa ni le moja misel, temuč resnična skušnja moža, ki je bil v tisti zadevi glavna oseba, ki je torej za nas, kaker se govori, „prvi vir“. — Druga je na str. 17 in nast. Tam pše g. L.: „Nikakor mi se ni dalo zapisati latinsko-poljsko-česki „Francišek“. Morda bode ta oblika slovnično utemeljena, a mojemu uhu vendarle ne ugaja . . . — Kedo bo neki blagovoljno poslušal tako besedičenje, preobilajmi šumevci zvrženo . . . Pošteno bi bilo, da priznamo znova grajske pravice . . . udomaćenemu našemu Franu . . .“ — Bizo edini uspeh mnogoletnega mojega „jezikobrodstva“ je prav ta, da so se nekateri gosp d.e začeli imenovati *Francišek* namestu *France* ali po herv. oklščeno *Fran*. Zato imam tudi tu nekako dolžnost. Odgovar nam torej: *Fran* je prav tako iz latinščine kaker *Francišek*; prvotno je to ime seved. *frankisk* = *fränkisch*. „Francišek“ je pri nas „slovnično utemeljena“, pa tudi od nekelej domača oblika, ne iz poljščina ali češčine vzeta. — Lamurskemu ne vgajajo šumevci. Teh ja v slovenščini res dosti in prav zato nam je ime „Francišek“ tako domače, kaker Lahu „Franceško“. Koliko šumevcev ima italijansč na, pa je vender neki najslajši jezik na svetu. V domačem „besedičenju“ bodi p av „*Fran*, *France*, *Francek* in *Francelj*“, kaker „*Žan*, *Aže*, *Anžek* in *Anzelj*“. Vender jo *Fran* zame grozna prikazen — odsekana glava brez telesa!

Listnica.

J. Sch. Albany-Gates, Stearns C. Minn. — Poslani denar zažlostuje do konca tega tedaja. Keder bo treba naslov spremeniti, le naznanite, pa bo vsa prav.